

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: Νεοελληνική Γλώσσα – Έκθεση και Λογοτεχνία,
Ημερομηνία: 31 Μαΐου 2024
Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

ΘΕΜΑ Α

Α1.

Η συντάκτρια παρουσιάζει τα οφέλη του ταξιδιού σε προσωπικό επίπεδο. Ειδικότερα, το ταξίδι συμβάλλει στην αυτοπραγμάτωση του ανθρώπου, την ψυχαγωγία και τη σωματική και ψυχική υγεία του, αφού του προσφέρει στιγμές γαλήνης και ευχαρίστησης. Παράλληλα, τον βοηθά να κατακτήσει την αυτογνωσία και να αποφορτιστεί από την ανιαρή καθημερινότητα, αποκομίζοντας νέες εμπειρίες και παραστάσεις. Τέλος, τον φέρνει σε επαφή με το διαφορετικό, μέσω της γνωριμίας του, με νέους πολιτισμούς και κατά συνέπεια των αξιών τους.

ΘΕΜΑ Β

Β1.

1. β
2. β
3. α
4. α
5. γ

Β2.

α. Πρόθεση της συντάκτριας στη 2^η παράγραφο του Κειμένου 1 είναι να πείσει τον αναγνώστη για την ανεκτίμητη αξία του ταξιδιού. Για να επιτύχει τον στόχο της αναπτύσσει την παράγραφο με τον τρόπο της αιτιολόγησης, όπως επιβεβαιώνεται και από την διαρθρωτική λέξη «γιατί». Ειδικότερα, επιχειρηματολογεί αναφέροντας πως το ταξίδι ολοκληρώνει τον άνθρωπο πνευματικά και ψυχικά και τον καθιστά ευτυχισμένο («...που χρειάζεται..ευτυχήσει»), αποκομίζοντας πολλαπλά οφέλη σε σωματικό και ψυχικό επίπεδο («...πνευματικές κατακτήσεις..απλό ταξίδι»). Έτσι, καθιστά τον λόγο της πειστικό και αντικειμενικό.

β. **Έτσι ώστε:** αποτέλεσμα («η πολυπόθητη ευδαιμονία»)

Αν και: εναντίωση («αντιπαράτιθεται η αδιαμφισβήτητη αξία της ευτυχίας με την υποκειμενική της θεώρηση»)

ή: διάζευξη («καλώς-κακώς»)

καθώς και: προσθήκη («προστίθεται η γνώση και η υιοθέτηση νέων τρόπων ζωής στα οφέλη του ταξιδιού»)

συμπερασματικά: συμπέρασμα («συμπεραίνει την πολυεπίπεδη προσφορά του ταξιδιού»)

*Η τεκμηρίωση δεν ζητείται αλλά παρατίθεται βοηθητικά.

Β3.

Βασικό γνώρισμα του κειμένου 2 είναι ο βιωματικός του χαρακτήρας, καθώς ο συντάκτης προβάλλει/παρουσιάζει την εντύπωση που του έχει δημιουργήσει το ταξίδι του στην Αίγυπτο. Μέσα από το **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο** («μπαίνουμε/φτάσαμε») δηλώνει τη συμμετοχή του στο περιηγητικό ταξίδι στην Άνω Αίγυπτο, στις Θήβες και μέσω της **περιγραφής** αναδεικνύει τα στοιχεία που του έμειναν ανεξίτηλα στη μνήμη («τα βουνά λάμπουν γυμνά, τριανταφυλλένια, έρημα») και κινητοποιεί τη φαντασία του αναγνώστη. Ο **εξομολογητικός τόνος** του αποσπάσματος ενισχύει το βιωματικό του χαρακτήρα («συλλογίζομαι») διότι προβάλλει τις σκέψεις του που πυροδοτήθηκαν από την επαφή με τα μνημεία («Τι καταληπτικό θέαμα θ' απλώθηκε μπροστά στα αφελή μάτια των Ελλήνων!») καταγράφοντας με αυτόν τον τρόπο τον προσωπικό του θαυμασμό που επιτείνεται από την **χρήση του θαυμαστικού**. Αντίστοιχα, με την **αναλογία-παρομοίωση** («όπως παραχωρούμε το σπόρο το σιτάρι»), ταυτίζει την γνώριμη για εκείνον εμπειρία και τη σημασία της («σπόρο-σιτάρι») με μια ιεροτελεστία των αρχαίων Αιγυπτίων, το παράχωμα της μούμιας. Από την παρατήρηση αυτή **ανακαλεί αυτόματα-συνειρμικά** το ιστορικό παρελθόν, το οποίο όπως πάντα δομείται από τα αντιθετικά στοιχεία της ανθρώπινης φύσης. Τέλος, ο **μικροπερίοδος και ελλειπτικός λόγος** («Τρένο. Μπαίνουμε στην Άνω Αίγυπτο») αναδεικνύουν την υποκειμενική θεώρηση της εμπειρίας και τη συναισθηματική ένταση του γράφοντος.

ΘΕΜΑ Γ

Σύμφωνα με το ποίημα «Το ταξίδι» του Κωστή Παλαμά αναδεικνύεται η ψυχική και συναισθηματική αναζήτηση του ποιητικού υποκειμένου. Συγκεκριμένα, διαφαίνεται ένας βαθύς και εσωτερικός πόνος («μου σφίγγει ο καημός σα θηλιά το λαιμό») και η λαχτάρα του ήρωα να διαφύγει από την πραγματικότητα που βιώνει («θέλω ν' αρχίσω ταξίδι»). Μέσω της **επανάληψης** («να τραβώ, να τραβώ») τονίζεται εμφατικά η επιθυμία του για ένα ταξίδι χωρίς τελειωμό, όπου θα προχωρά συνεχώς, χωρίς να σταματά ποτέ κάπου συγκεκριμένα, εντείνοντας την ανάγκη για απόδραση από την παρούσα εμπειρία. Σε αυτό, όμως, το ταξίδι επιθυμεί να απουσιάζει η αλληλεπίδραση με άλλους ανθρώπους, θέλει να είναι αποξενωμένος και να βιώσει μία μοναξιά που θα τον θεραπεύσει από τη «θηλιά στο λαιμό» του, κάτι που αισθητοποιείται με τις **μεταφορές** («ψυχή να μη βρίσκω», «πλατιά ερημιά»). Η συναισθηματική του απομόνωση εντείνεται, επίσης, από την εικόνα «πάντα να μπλέκω/ με κόσμο τυφλό και βουβό», μια ανατροπή στη φύση της κοινωνικοποίησης που επιθυμεί να τον συνοδεύει σε αυτό το ταξίδι. Συνάμα, αναζητά την απουσία του γνώριμου και του οικείου, καθώς αποστρέφεται την πρότερη εμπειρία του – **οπτική εικόνα** («κλεισμένα τα σπίτια, τα τζάκια σβησμένα, ψηλά να μη φέγγει αστέρι κανένα, και κάτω γυναίκα καμιά»)-συνεχίζοντας τον τόνο ερημιάς και απομόνωσης. Καταληκτικά, με το **α' ενικό** και εξομολογητική διάθεση το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται στην αγαπημένη του. Έτσι, το ταξίδι του αποκτά χαρακτηριστικά διαφυγής από τον πόνο της αγάπης, καθώς φαίνεται να είναι μια προσπάθεια, ένα νοερό ταξίδι να ξεφύγει από τον πόνο που του προκαλεί («δε θα 'χω περίσσια λαχτάρα σαν τώρα, Αγάπη, από σε να χαθώ»), επιτυγχάνοντας εν τέλει την κάθαρσή του και δημιουργεί το ενδεχόμενο της συμφιλίωσης με την ερωτική παρουσία.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Προσωπικά, η συναισθηματική κατάσταση του ποιητικού υποκειμένου, δηλαδή το αίσθημα μοναχικότητας και η ανάγκη του για απομόνωση ως ίαση των συναισθημάτων του, δεν με βρίσκει σύμφωνο. Θα αναζητούσα τρόπους να διαχειριστώ τα συναισθήματά μου και να βρω κάποιου είδους ανακούφιση, δίνοντας ωστόσο χρόνο στον εαυτό μου να βιώσω και να αντιληφθώ τα ενδόμυχα συναισθήματά . Η απομόνωση και η αποκοπή στην περίπτωσή μου θα ενέτεινε την κατάστασή μου.

Εναλλακτικοί κειμενικοί δείκτες που μπορούν να αξιοποιήσουν οι μαθητές/μαθήτριες:

- προσωποποίηση: «μου σφίγγει ο καημός»
- παρομοίωση: «σα θηλιά το λαιμό», «με δαγώνει σα φίδι»
- υπερβατό: «Παράξενο θέλω ν' αρχίσω ταξίδι»
- επανάληψη (έμφαση): «χωρίς, μα χωρίς τελειωμό»
- υπερβολή και αποφατική διατύπωση: «αλλά πουθενά και ποτέ να μη στέκω»
- αποστροφή: «Αγάπη, από σε να χαθώ!»

ΘΕΜΑ Δ

Ακολουθεί η απάντηση του Θέματος Δ.

Επιμέλεια:

Αντώνης Σαρρής, Κατερίνα Σούλη, Ελένη Παπαποστόλου,
Προκόπης Μυγδάλης, Νεκτάριος Πήχας

Υπολογισμός Μορίων Πανελλαδικών 2024

Χρησιμοποιήστε την Εφαρμογή για να **υπολογίσετε Μόρια** για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα / Σχολή!

Υπολογίστε Μόρια, δείτε τα **Τμήματα Επιτυχίας** (με τις περσινές βάσεις), τις **Ελάχιστες Βάσεις Εισαγωγής** για κάθε Ειδικό Μάθημα και για κάθε Πανεπιστημιακό Τμήμα μέσα από την [ιστοσελίδα](#) του ΜΕΘΟΔΙΚΟΥ ή την Android Εφαρμογή: [mobile app](#)

